

DOI: [10.32702/2307-2105-2019.9.57](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2019.9.57)

УДК 657.1

*О. О. Казак,
к. е. н., доцент кафедри фінансів та економіки,
Київський Університет імені Бориса Грінченка
ORCID: 0000-0003-2088-9022*

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ СУЧАСНИХ ПІДПРИЄМСТВ

*Oksana Kazak
PhD in Economics, Senior Lecturer of the Department of Finance and Economics
Borys Grinchenko Kyiv University*

THEORETICAL BASES OF FORMATION OF MODERN ENTERPRISES ACCOUNTING POLICIES

У сучасних умовах, що характеризуються нестабільністю зовнішніх економічних факторів, важливим завданням керівництва є формування та оцінювання поточних перспективних можливостей підприємства шляхом удосконалення його облікової політики щодо складання фінансової звітності. Важливість розвитку підприємства як умови його ефективного функціонування дає змогу поставити питання про дослідження аспектів удосконалення облікової політики, яка містить у собі перспективу розвитку підприємства. В дослідженні здійснено теоретичне узагальнення поняття «облікова політика», визначено її мету з точки зору функцій фінансового, управлінського та податкового обліку. Функціональні цілі дали змогу визначити основні найважливіші завдання облікової політики підприємств та розкрити сутність її методичного, технічного і організаційного складових аспектів, які обумовлені трирівневістю системи бухгалтерського обліку.

Формування облікової політики надзвичайно важливий процес, оскільки впливає на фінансові результати й ефективність діяльності підприємства. Саме це обумовлює певні вимоги до процесу її формування, які містять в собі дотримання принципів допущення майнової відособленості, допущення безперервності діяльності, допущення послідовності застосування облікової політики, допущення тимчасової визначеності факторів господарської діяльності, вибору альтернативних методів та паралельне застосування декількох способів ведення різних операцій в обліку, а також принципу дотримання стандартів обліку, визначених нормативними актами законодавства з бухгалтерського обліку.

Об'єктивно обумовлене удосконалення облікової політики має рухатися шляхом актуалізації облікової політики та підвищення її якості. Актуалізація облікової політики є приведенням її відповідно до змін у законодавстві та бізнесовим процесам. При цьому економічна доцільність, повнота, неупередженість облікової політики, несуперечливість законодавчій базі, раціональність методів обліку, відповідність цілям компанії та автоматизації обліку визначені як найактуальніші критерії якості облікової політики підприємства.

In today's environment, characterized by instability of external economic factors, an important task of management is to formulate and evaluate the current prospects of the enterprise by improving its accounting policies for the preparation of financial statements. The importance of enterprise development as a condition for its effective functioning makes it possible to ask questions about the study of aspects of improvement of accounting policy, which contains the prospect of enterprise development. The study made a theoretical generalization of the concept of "accounting policy", determined its purpose in terms of functions of financial, management and tax accounting. Functional goals made it possible to identify the main major tasks of accounting policies of enterprises and to reveal the essence of its methodological, technical and organizational aspects, which are conditioned by the three-level accounting system.

Accounting policymaking is an extremely important process as it affects the financial performance and performance of the enterprise. It is this that determines certain requirements for the process of its formation, which include adherence to the principles of property isolation, continuity of activity, assumption of consistent application of accounting policies, admission of temporal determination of factors of economic activity, choice of alternative methods and parallel application of several methods of operation, as well as the principle of compliance with the accounting standards set out in accounting legislation.

Objectively conditioned accounting policy improvements should be driven by updating accounting policies and improving their quality. Updating the accounting policy is to bring it in line with changes in legislation and business processes. At the same time, economic expediency, completeness, impartiality of accounting policy, consistency with the legislative base, rationality of accounting methods, compliance with the goals of the company and automation of accounting are identified as the most relevant criteria for quality accounting policies of the company.

Ключові слова: *облікова політика; бухгалтерський облік; фінансово-господарська діяльність; стандарти; звітності; методи обліку; процес формування облікової політики; цілі розробки облікової політики.*

Keywords: *accounting policy; accounting; financial and economic activities; standards; reporting; accounting methods; accounting policy making process; goals of accounting policy development.*

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Ефективність діяльності підприємств значною мірою залежить від раціональної організації бухгалтерського обліку, яка повинна сприяти своєчасному наданню об'єктивної інформації щодо виявлених внутрішніх резервів, поліпшення використання активів, економії матеріальних та трудових ресурсів. Важливим елементом організації бухгалтерського обліку виступає розробка та затвердження облікової політики підприємства, оскільки вона є тим важливим інструментом управління підприємством, завдяки якому існує можливість розумного поєднання державного регулювання і власної ініціативи підприємства в питаннях організації та ведення бухгалтерського обліку. Адже дотримання чіткої облікової політики прямо впливає на фінансові результати діяльності підприємства. Облікова політика підприємства є тим важливим інструментом, завдяки якому існує можливість розумного поєднання державного регулювання і власної ініціативи підприємства в питаннях організації та ведення бухгалтерського обліку.

В умовах впровадження міжнародних стандартів фінансової звітності в облікову систему вітчизняних підприємств бухгалтерський облік набуває все більше ознак системи, яка забезпечує користувачів високоякісною достовірною інформацією для прийняття рішень. Для досягнення єдності й узгодженості показників діяльності загальне методологічне управління бухгалтерським обліком здійснюється за загальноприйнятими у світовій практиці міжнародними принципами обліку та на законодавчій основі. Зростання за таких обставин вимог до бухгалтерського обліку зумовлює необхідність перегляду його теоретичних засад у частині формування облікової політики. В умовах існування нечіткого законодавства у сфері обліку формувати звітність й оцінювати окремі об'єкти є досить проблематично. Зазначене актуалізує вироблення чітких правил і послідовних процедур реалізації облікового процесу, які забезпечать повноту, достовірність та своєчасність показників діяльності підприємств.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Питання організації облікової політики підприємства за міжнародними стандартами фінансової звітності висвітлюються в роботах вітчизняних і зарубіжних вчених П.Я. Хомина, С.В. Голов, Ф.Ф. Бутинця,

В.К. Савчука, В.О. Шевчука, В.В. Сопка, М.Я. Дем'яненко та інших науковців. Дослідженням проблем звітності, її аналізу в сучасних умовах займалися такі відомі зарубіжні вчені як Е.С. Хендріксен, Я.В. Соколов, Єфімов, Ж. Рішар, Л. та інші. Всі ці вчені досягли значних результатів у процесі дослідження проблем складання та подання фінансової звітності, їх вирішення та складання пропозицій щодо удосконалення. Важливим є те, що досить вагомим для вітчизняних вчених є досвід зарубіжних науковців, проте, перш ніж використовувати його в практиці, варто звернути увагу на основні аспекти сучасного розвитку України.

МЕТА СТАТТІ

Головна мета дослідження полягає в узагальненні теоретичних підходів до визначення суті облікової політики підприємств, методичних основ її розробки облікової політики та шляхів вирішення питань формування облікової політики підприємств за міжнародними стандартами фінансової звітності.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Вперше офіційно поняття «облікова політика» було впроваджено у 1975 році Міжнародним стандартом бухгалтерського обліку 1 «Розкриття облікової політики» як «певні принципи, основи, домовленості, правила та практика, прийняті підприємством для складання та подання фінансових звітів» [5]. У Міжнародному стандарті № 1 «Розкриття облікової політики» зазначається: «Керівництву слід вибирати і застосовувати облікову політику підприємства так, щоб фінансові звіти відповідали всім вимогам кожного відповідного Міжнародного стандарту бухгалтерського обліку та Тлумаченню Постійного комітету з тлумачення». У цьому тексті суб'єктом облікової політики визначено керівництво підприємства, а об'єктом облікової політики виступає система бухгалтерського обліку підприємства [1]. Відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» облікова політика є сукупністю принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для складання фінансової звітності [2]. У практиці українських бухгалтерів термін «облікова політика» набув поширення у кінці 80-х років минулого століття як переклад поданого у міжнародних стандартах, а з 1999 року цей термін був офіційно запроваджений Законом України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні».

Визначення поняття «облікова політика» здійснюється законодавчо у багатьох країнах. Спільним у визначеннях облікової політики є те, що її трактують як сукупність принципів, методів, прийомів і процедур, які застосовуються суб'єктом господарювання для ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності, що підтверджує вибірка із законодавчих актів щодо визначення облікової політики країн-сусідів України (табл. 1).

Таблиця 1.
Визначення поняття «облікова політика»

<i>Нормативно - правовий акт</i>	<i>Визначення</i>
Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»	Облікова політика – це сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для складання та подання фінансової звітності.
МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки»	Облікові політики – конкретні принципи, основи, домовленості, правила та практика, застосовані суб'єктом господарювання при складанні та поданні фінансової звітності.
Положення про бухгалтерський облік «Облікова політика організації» (ПБО 1/2008) Російської Федерації	Під обліковою політикою організації розуміється прийнята нею сукупність способів ведення бухгалтерського обліку – первинного спостереження, вартісної оцінки, поточного групування та підсумкового узагальнення фактів господарської діяльності.
Закон Республіки Білорусь «Про бухгалтерський облік та звітність»	Облікова політика – сукупність способів і методів ведення бухгалтерського обліку, які використовуються підприємством.
Закон Республіки Молдова «Про бухгалтерський облік» прийнятий 04.04.1995р. №426-ХІІ	Облікова політика – методологія відображення господарських операцій
Закон Республіки Казахстан "Про бухгалтерський облік і фінансову звітність", прийнятий 26.12.1995р. №2732	Облікова політика представляє собою принципи, основи, умови, правила і практику, прийняті організацією для ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності відповідно до вимог законодавства Республіки Казахстан про бухгалтерський облік і фінансову звітність, стандартів бухгалтерського обліку і типового плану рахунків бухгалтерського обліку.

Згруповано автором на основі джерел [4;10;11]

Мета облікової політики полягає в наданні повної, об'єктивної та достовірної інформації, яка б всебічно характеризувала фінансовий стан підприємства та була корисною для прийняття управлінських рішень.

Якщо розглядати мету облікової політики з точки зору функцій, що реалізуються в межах вітчизняної системи облікової політики, то стосовно фінансового обліку головною метою є забезпечення дотримання єдиних вимог при формуванні фінансової звітності та досягнення максимальної привабливості для зовнішніх користувачів; стосовно управлінського обліку за мету ставиться формування раціональної системи інформаційного забезпечення для прийняття управлінських рішень; стосовно податкового обліку – вибір оптимальної системи оподаткування.

Встановлена мета формування облікової політики досягається шляхом вирішення певних завдань. Найважливішими завданнями облікової політики з цієї позиції можна визначити наступні:

- достовірне відображення інформації у фінансової звітності, необхідної для всіх груп користувачів як зовнішніх так і внутрішніх;
- врахування фінансової, інвестиційної, амортизаційної політики підприємства шляхом вибору оптимальних принципів, методів і процедур обліку;
- оптимізація оподаткування та елементів облікової політики, що впливають на податкові платежі;
- орієнтація на досягнення ключових показників результативності за всіма основними напрямками діяльності.

Облікова політика зазвичай розглядається у двох аспектах. Перший аспект – це облікова політика держави щодо підприємства, при якому законодавчо регулюються і встановлюються нормативними актами такі складові, як принципи звітності, її форми, критерії визнання окремих видів активів, зобов'язань, доходів і витрат, зміст статей звітності та ін. тобто це ті складові, які можуть змінюватися тільки в результаті зміни тексту і змісту П(С)БО. Другий аспект – це саме «облікова політика підприємства». Фактично це розмежування має місце в різних П(С)БО, але єдиного й універсального «синтетичного» положення щодо облікової політики, яке б вносило ясність і чіткість у її структуру, немає [10].

Облікова політика являє собою сукупність способів ведення бухгалтерського обліку, обраних підприємством для використання. Методи обліку різних активів і зобов'язань встановлено положеннями з бухгалтерського обліку, і підприємство повинно самостійно вирішити, які з них воно буде застосовувати. Якщо для будь-яких конкретних ситуацій способи ведення бухгалтерського обліку не встановлені, підприємство може розробити їх самостійно. Варто зауважити, що питання облікової політики підприємства достатньо не відпрацьоване в теоретичному плані. Щоб донести його до практики питання облікової політики підприємства, доцільно розробити окремий нормативний документ П(С)БО «Облікова Політика».

Трирівневість системи бухгалтерського обліку (методичний, технічний і організаційний) обумовлює виділення трьох самостійних складових аспектів облікової політики: методичного, технічного і організаційного. Кожен з них об'єднує відповідні об'єкти, за якими існують альтернативні елементи, а саме:

- теоретичні засади бухгалтерського обліку базуються на загальнонаукових основах бухгалтерського обліку та основних законодавчих актах, що регулюють діяльність в цій сфері; також включають в себе основні принципи, дотримання яких є основою відображення в обліку господарських операцій;
- методичні засади включають в себе сукупність методів та критеріїв оцінки, що регламентують облік основних засобів та малоцінних необоротних активів, запасів, фінансових інвестицій, розрахунків, забезпечень, доходів та витрат;
- практичні засади включають в себе безпосереднє ведення обліку на вище перерахованих ділянках шляхом реєстрації в первинних документах та їх обробки; відображення господарських операцій згідно діючого Плану рахунків; узагальнення інформації в облікових регістрах обраної форми обліку; організація внутрішнього контролю та взаємодії бухгалтерії з іншими службами господарюючого суб'єкта.

Формування облікової політики надзвичайно важливий процес, оскільки впливає на фінансові результати й ефективність діяльності підприємства. Саме це обумовлює певні вимоги до процесу її формування, зокрема:

- активи і зобов'язання підприємства існують окремо від активів і зобов'язань її засновників та інших підприємств (допущення майнової відособленості)
- підприємство планує продовжувати свою діяльність у найближчому майбутньому (допущення безперервності діяльності)
- облікова політика підприємства застосовується послідовно з року в рік (допущення послідовності застосування облікової політики);
- факти господарської діяльності підприємства відносяться до того звітного періоду, в якому вони мали місце, незалежно від часу оплати (допущення тимчасової визначеності факторів господарської діяльності);
- облікова політика повинна формуватися шляхом вибору одного їх альтернативних методів з декількох допускаються загальновизнаними стандартами;
- підприємство повинно використовувати, як правило, один вибраний спосіб ведення різних операцій в обліку щодо якогось одного конкретного питання, але в окремих випадках припустимо і доцільно паралельне застосування декількох способів;

- облікова політика підприємства затверджується керівником і є одним з основних документів, який визначає правила ведення бухгалтерського обліку на підприємстві в рамках стандартів обліку, визначених нормативними актами законодавства з бухгалтерського обліку.

Оскільки Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» не встановлює чітких правил щодо формування та реалізації облікової політики, то у сформованих умовах труднощі розробки облікової політики полягають у тому, що фахівці з обліку повинні не тільки розуміти теорію, що стоїть, за проголошеними бухгалтерськими принципами обліку, а й знати якою мірою цих принципів по суті та за формою дотримуються на практиці, а також який допускається ступінь свободи здійснення принципів за їх природою.

Відповідно до Закону України та П(С)БО при розробці облікової політики необхідно враховувати наступні фактори [3 с.484]:

- форма власності та організаційно-правовий статус підприємства, котрі зумовлюють особливості обліку відповідно до системи управління, форми контролю та звітності;
- діюча система оподаткування – цей фактор істотно впливає під час формування облікової політики, бо облік розрахунків за податками та платежами складає загальну систему податкового обліку підприємства, який у фінансово-господарській діяльності підприємства є важливим фактором. Податкове законодавство впливає на принципи, методи, прийоми ведення обліку на підприємстві;
- питання фінансово-господарського розвитку – внутрішній чинник, який впливає на облікову політику. Оскільки включає потенціал виробництва та подальшого розвитку підприємства, тактичні та стратегічні підходи для розвитку підприємства, інвестиційні засоби та основні засади, які повинні бути враховані при формуванні облікової політики;
- технічне оснащення управління – від рівня автоматизації залежить вибір форми ведення бухгалтерського обліку, що сприяє обліковому процесу з найменшими витратами;
- ефективність системи інформаційного забезпечення підприємства, тобто раціональні та обґрунтовані заходи дозволяють внутрішнім та зовнішнім користувачам своєчасно отримувати повну та якісну інформацію;
- кваліфікація кадрів підприємства – від чисельності, структури апарату управління, кваліфікаційного рівня працівників залежить робота підприємства;
- розміри діяльності підприємства – формування облікової політики повинно враховувати показники діяльності підприємства, організаційну структуру підприємства: наявність відділів, філіалів та інші фактори.

Цілком очевидно, що облікова політика підприємства стосується передбаченого нормативними документами вибору тільки тих принципів методів, які пов'язані з оцінкою або обліком статей звітності (наприклад, методу визначення величини резерву сумнівних боргів чи методу амортизації нематеріальних активів). Причому, як уже зазначалося раніше, облікова політика залежно від установлених нею методів оцінки активів та зобов'язань може вплинути на фінансовий результат діяльності підприємства за звітний період. Наочним прикладом такого впливу є застосування різних методів амортизації основних засобів. Так, при використанні методу прискореного зменшення залишкової вартості витрати підприємства протягом перших років експлуатації об'єктів основних засобів будуть більшими, ніж при застосуванні прямолінійного методу нарахування амортизації. Це дає змогу стверджувати, що формування облікової політики сприяє уникненню помилок у фінансовій звітності. Особливо актуальним це є у випадках, коли підприємство складається зі значної кількості структурних підрозділів.

Основними нормативними документами, якими керуються при формуванні положення про облікову політику, є Положення (стандарти) бухгалтерського обліку та Міжнародні стандарти фінансової звітності. Саме стандартами передбачено порядок вартісної оцінки та альтернативних методів бухгалтерського обліку окремих об'єктів. При складанні розпорядчого документа про облікову політику підприємства керуються Наказом Міністерства фінансів України від 27 червня 2013 р. № 635 [7]. Цей документ визначає облікову політику елементом системи організації БО підприємства. При формуванні облікової політики підприємства кожен із зазначених елементів встановлюється і визначається відповідно до НП(С)БО. Окремі елементи облікової політики мають альтернативні методи обліку, які передбачені положеннями бухгалтерського обліку, податковим законодавством, міжнародною обліковою практикою. Це дає змогу формувати облікову політику підприємства за особливостями діяльності. До найважливіших основних елементів облікової політики, методи бухгалтерського обліку яких впливають на формування та розмір фінансових результатів підприємства, відносяться: методи оцінки запасів при вибутті, метод нарахування резерву сумнівних боргів, оцінювання ступенів завершеності операцій з надання послуг та виконання робіт, визначення та відображення витрат і доходів, створення резервів під майбутні витрати, метод нарахування амортизації основних засобів. Кожний з наведених елементів облікової політики так чи інакше впливає на кінцевий фінансовий результат. У зв'язку з цим слід ретельно та обґрунтовано підходити до обрання певного методу його визначення.

Метод нарахування амортизації визначається підприємством самостійно з урахуванням економічних вигід від його використання та терміну експлуатації об'єкта основного засобу. Від обраного методу залежить сума нарахованої амортизації, яка формує розмір витрат за елементом "Амортизація" і прямо впливає на розмір фінансових результатів. Застосовуючи такі методи нарахування амортизації, як зменшення залишкової вартості, прискореного зменшення залишкової вартості та кумулятивний метод, у перші роки експлуатації основних засобів нараховується значна частина суми амортизаційних відрахувань, що збільшує суму витрат підприємства. Так як сума амортизаційних відрахувань залежить від обсягів виробництва, при використанні

виробничого методу сума амортизації суттєво впливає на собівартість виготовленої підприємством продукції. Застосування прямолінійного методу передбачає нарахування амортизації рівномірними частинами протягом терміну корисного використання [6].

При нарахуванні зносу малоцінних необоротних матеріальних активів передбачено два методи нарахування амортизації: перший передбачає відображення у складі витрат 100 % вартості при введенні об'єкта в експлуатацію; другий – відображення у складі витрат 50 % вартості об'єкта в місяцях введення активу в експлуатацію та списання активу [13].

При визначенні облікової політики щодо запасів підприємства потрібно самостійно визначити такі основні її елементи, як одиниця запасів і метод оцінки їх вибуття, який повинен об'єктивно відображати їх вартість, що буде віднесена до витрат звітного періоду. При цьому слід урахувати, що на сьогодні в умовах інфляції метод ФІФО не відображає реальної вартості запасів на момент вибуття [8].

Поточна дебіторська заборгованість, яка є фінансовим активом, включається до підсумку балансу за чистою реалізаційною вартістю. Чиста реалізаційна вартість дебіторської заборгованості визначається як різниця між первісною її вартістю та резервом сумнівних боргів. Порядок розрахунку і створення резерву сумнівних боргів передбачено в П(С)БО 10 "Дебіторська заборгованість", а приклад визначення величини резерву сумнівних боргів наведено в додатку до зазначеного положення. Однак метод нарахування резерву сумнівних боргів і спосіб розрахунку коефіцієнта сумнівності підприємство обирає самостійно і відображає в наказі про облікову політику [9].

Діяльність будь-якого суб'єкта господарювання неможлива без здійснення витрат. Під витратами розуміють зменшення економічних вигод унаслідок вибуття активів або збільшення зобов'язань, які призводять до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілу власниками). У бухгалтерському обліку витрати відображають, дотримуючись певних умов. Витрати визнаються витратами певного періоду одночасно з визнанням доходу, для отримання якого вони здійснені. Цей підхід відповідає принципу нарахування та відповідності доходів і витрат, визначеному в законодавстві та застосовуваному в національних стандартах [6].

Значний вплив при визначенні фінансового результату для цілей оподаткування мають фінансові витрати підприємства. У разі наявності таких підприємства також повинні розрахувати податкові різниці, які виникають при цьому. Таким чином, у разі включення фінансових витрат до вартості створюваного кваліфікаційного активу сума зменшуватиме фінансові результати на розмір амортизаційних відрахувань після введення такого активу в експлуатацію. При застосуванні іншого методу всі суми фінансових витрат у вигляді процентів та витрат, пов'язаних з кредитами та позиками, зменшуватимуть фінансовий результат при їх визнанні.

Облікова політика підприємства, поряд із тим, що вона ґрунтується на нормативно-правових актах, може бути вираженою лише тоді, коли при її формуванні враховано конкретний зміст вимог щодо організації бухгалтерського обліку і звітності на підприємстві. Тому вона не вичерпується дублюванням окремих статей Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні", рівно ж як і Положень (стандартів) бухгалтерського обліку насамперед хоча б через їх недосконалість, яку визначають чимало науковців.

Іще одним елементом облікової політики щодо витрат, що може бути передбачений у розпорядчому документі про облікову політику є перелік витрат майбутніх періодів.

Відповідно до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», фінансові результати підприємства можуть бути у вигляді прибутку або збитку. Збільшення фінансового результату підприємства може відбуватися за рахунок зарахування до нерозподіленого прибутку перевищення сум попередніх дооцінок (індексацій) об'єктів основних засобів та нематеріальних активів. Елементом облікової політики у даному випадку є періодичність сум зарахування (щомісяця, щокварталу, раз на рік).

Оскільки доходи і витрати діяльності у фінансовій звітності оцінюють в момент їх визнання і подальші переоцінки цих елементів, як правило, не провадять, у зв'язку з тим, що це потягне за собою перегляд юридичних підстав їх виникнення, то категорія "оцінка доходів і витрат", наведена у визначенні принципу обачності, передбачає встановлення їх розмірів, які включають у розрахунок фінансового результату звітного періоду. Обачність формування показників фінансової звітності для характеристики можливих економічних вигод забезпечується дотриманням критерію нейтральності інформації [3, с.200].

Облікова політика повинна мати управлінську спрямованість, тоді вона більшою мірою зможе позитивно впливати на господарські процеси, що відбуваються на підприємстві. Саме інтереси внутрішніх користувачів облікової інформації підприємств є пріоритетними й на задоволення їх потреб повинна бути направлена облікова політика.

Варто зауважити, що під час складання облікової політики можна керуватися не тільки професійним судженням, але й існуючим законодавством та нормативними документами, яке потребує постійного вдосконалення та оновлення. Адже саме під час розробки та реалізації облікової політики виникає ряд питань, які безпосередньо стосуються нормативної бази. Зокрема через наявний фактор обмеженості. Адже існує бухгалтерське та податкове законодавство, яке визначає принципи, методи, прийоми бухгалтерського обліку, недосконале та вузько направлене, що не дозволяє вирішити велику кількість питань за допомогою облікової політики. Іншим важливим моментом є відсутність у нормативній базі рекомендацій щодо відображення в

20%D1%84%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%85%20%D1%80%D0%B5%D0%B7%D1%83%D0%BB%D1%8C%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%96%D0%B2%20%D1%83%20%D0%B7%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D1%96%D1%88%D0%BD%D1%8C%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D1%87%D0%BD%D1%96%D0%B9%20%D0%B4%D1%96%D1%8F%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96%20%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%85%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%85%20%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%BF%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B9.pdf (Accessed 28 Aug 2019).

2. Vakhrushyna, M. A. and Mel'nykova, L. A. (2011), Mizhnarodni standarty finansovoi zvitnosti [International Financial Reporting Standards], Omeha-L, Moscow, Russia.

3. Vojtenko, T. (2012), "If the financial statements are prepared under IFRSs", Zhurnal podatky ta bukhhalter'skij oblik, vol. 7, pp. 40–46.

4. Hubachova, O. M. and Mel'nyk, S. I. (2012), Oblik u zarubizhnykh krainakh [Accounting in foreign countries], Tsentri navch. lit., Kyiv, Ukraine.

5. Zasadnyj, B.A. (2018), "Status and Prospects of IFRS in Ukraine", available at: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/01/57.pdf> (Accessed 28 Aug 2019).

6. Zinchenko, O. V. and Didyk. Ya. V. (2018), "Accounting policy as a component of enterprise management system", Suchasni problemy obliku, analizu, audytu j opodatkovannia sub'ektiv hospodars'koi diial'nosti: teoretychni, praktychni ta osvitiiv'ski aspekty [Current problems of accounting, analysis, audit and taxation of business entities: theoretical, practical and educational aspects], NMetAU, Dnipro, Ukraine.

7. Kalabukha, S. V. (2010), "The impact of accounting policies on the analytical indicators of the financial statements of the company", available at: <https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/21902/127-130.pdf?sequence=1> (Accessed 28 Aug 2019).

8. Sopko, V. (2016), Accounting for financial results "", *Visnyk Kyiv's'koho natsional'noho torhovel'no-ekonomichnoho universytetu*, vol. 4, pp. 138–147, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vknteu_2016_4_12 (Accessed 28 Aug 2019).

9. Kravchenko, O. V. (2012), "The concept of training accounting and auditing professionals in the context of integration and globalization processes", *Mezhdystsyplynarnye yssledovanyia v nauke y obrazovannyi*, vol. 1K.

10. Kuznetsova, I. A. (2013), "Knowledge control as a necessary component of the educational process", *Inzhenerni ta osvitiivni tekhnolohii v elektrotekhnichnykh i komp'iuternykh systemakh*, vol. 4, pp. 15-19.

11. Myslavs'kij, N. A. and Polienova, S. N. (2012), Mizhnarodni standarty obliku ta finansovoi zvitnosti [International Accounting Standards and Financial Reporting], Dashkov i K, Moscow, Russia.

12. IASB (2012), "International Financial Reporting Standards (IFRS, IFRS for SMEs, including IAS and IFRIC Interpretations, FCT)", available at: www.zakon.rada.gov.ua (Accessed 28 Aug 2019).

13. Potijko, S. V. (2019), "Improvement of the accounting of the evaluation of insurance objects and losses from the occurrence of insurance events", *Visnyk Odes's'koho natsional'noho universytetu. Serii: Ekonomika* 24, vol. 2, pp. 112-115.

Стаття надійшла до редакції 20.09.2019 р.